

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. VI. Veronica Christi vultum linteo abstergit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

hūm vix cogitabant, invidia passi. O invidia bellua mul-
rō immanissima, d̄ invidia malum longē pestilentissi-
mum, suum ipsa supplicium, homicidii radix, quæ non
solum multos, sed & optimos subinde inficit! 4. Ur-
gebant Judæi, ne Pilatus fortē pœnitens facti senten-
tiam revocaret.

An verò Simon Cyrenæus crucem unā cum Christo
portarit, an solus, non multis disputem. Plerique omnes
ajunt, Simonem solum reliquā viā ad deferendam hanc
molem succollasse. Via verò ē Prætorio Pilati in mon-
tem Golgotha, (quod Christianus Adrichomius in-
dustriē metitur) mille trecentos viginti passus & unum
habuit. Hic idem accuratus auctor addit, quo loco
Christus sub cruce cœtuerit, quo mater ei occurrerit,
quo Veronica linteum appresserit, quo mulieres plo-
rantes substititerit, quo Simon crucem a Christo accep-
perit; quod denique Christus hac lugubri pompā per
portam veterem judiciariam exierit. Hic paucula nobis
ē Simone Cyrenensi discenda.

I. Hic Christo succenturiatus cruciger, homo fuit
exterus, peregrinus, advena, qui nihil min⁹ cogitaret,
quā eo die portare crucem. Quod nos ea, quæ cru-
ciant & affligunt, tam iniquo animo perferamus, quod
reluctemur, & quidquid molestatum est, amoliri cu-
piamus, id ferē causā est, quia nos esse peregrinos ægrē
persuademur. Ah miseri, nescio quam hic patriam &
manentem civitatem somniamus. Si nos advenas & pere-
grinos gereremus, multo majori æquanimitate ac pa-
tientia, quidquid rerum adversarum est, perferemus.

II. Hic Simon Cyrenæus Dominicam crucem su-
scipere coactus est. Hunc, inquit Matthæus, angariave-
runt, ut tolleret crucem ejus. Quam pauci sunt, qui multa
pro Christo & facere & pati cupiant! Quis est qui ge-
nerosē aulic dicere: Domine, etiam ampli⁹ me afflige.
Et hæc mihi sit consolatio, ut affligens me dolore non parcas.
Plerique omnes horremus & refugimus omnem mole-
stiam pro Christo tolerandam. Hinc Deus saluti no-
stræ consulens, vel invitis nobis ingerit amarum sed sa-
lutarem absinthiæ calicem bibendum.

III. Si scisset Simon, quis esset ille homo qui eam
crucem prior portavit, si scisset Heraclium Imperato-
rem nudis pedibus, veste plebejā, reverentiā summā suis
humeris hanc ipsam crucem portaturum, reverē & ipse
illam osculatus humero paratissimo excepisset. Credi-
bile tamen est, eum aliquid divini luminis hausisse, &
necessitatem hanc in rationem vertisse, libenter deni-
que fecisse, quod initio facere detestātar. Nimirum fa-
bricando fabri sumus, & crucem sapius ferendo, perfer-
re illam discimus; nec enim pauca sunt, quæ incipimus
inviti, demum volentes absolvimus. Angeli Lothum
cum familiā pœne invitum eduxerunt Sodomā; edu-
ctus beneficium æstimavit, & gratias egit. Ad initia re-
rum carnestataria se contrahit & abhorret, demum
sua se necessitati attemperat & paret.

IV. Simonis Cyrenæi labor in perferendā cruce
brevis, eo tamen sibi suisque filiis æternam inter Chri-
stianos memoriam peperit. Et angariaverunt, inquit Mar-
cus, prateritum quempiam, Simonem Cyrenæum, venien-
tem de villā, patrem Alexandri & Rufi, ut tolleret crucem ejus.
Brevis est omnis labor & dolor noster, sed memoria
justi æterna, præmium perenne. Id solum est longum,
quod est æternum; breve est, quidquid desinere potest.
Quod Hieronymus egregiē confirmans, Debemus, in-
quit, animo premeditari, quid aliquando futuri sumus; quod,
velimus nolimus, abesse longius non potest. Nam si nongentos
vita annos excederemus, tamen nihil esset præterita longitudo,
qua esse desisset. Hoc Petrus pectoribus nostris altē infi-
xum cupiens, In quo exultabit, inquit, modicum nunc si
oportet contristari in variis tentationibus. Non negat ē do-
loribus & ærumnis nasci tristitiam, sed ait esse brevem
& modicam.

§. VI. Veronica Christi vultum linteum abstergit.

Adem hac viā, quā Dei Filius ducebatur ad mor-
tem, occurrit pia matrona civis Hierosolymitana
Veronica, ut Christi sub cruce fatiscens sudorem, la-
crymas, spumam, sanguinem toto vultu parum linteum ab-
stergeret. In hoc Christus effigiem suam depinxit inter-
eundum. Nihil artis defuit huic pictori. Hoc linteum
solo divini vultus appressu mirabiliter expictum, hodie
que summæ venerationis est Romæ in divi Petri æde.
Methodius & Marianus Scotus ajunt miracula per hoc
parata. Hoc Veronicæ pietas obtinuit. Neque verò
quisquam Christo vel leve obsequium detulit, quin
grande præmium retulerit. Veronica Christi effigiem
& iconisimum, Christum a Christo pictum acqui-
vit. Magdalena elogium per orbem ingens obtinuit.
Amen dico vobis, ait Christus, ubicumque predicatum
fuerit Evangelium istud in universo mundo, & quod fecit hæc vultus
narrabitur in memoriam ejus a. Mulieres, quæ Christum
lacrymis comitabantur, documentum & solatium im-
petrātunt. Simon Cyrenæus sui memoriam & æter-
num nomen reportavit. Joannes Christi frater factus
novam sibi Matrem comparavit. Nicodemus & Joses,
quos actionis sanctæ monumentum adepti sunt sempiternum.

Cor Christi amore plenissimum, Judam proditorem
a complexu & osculo non repellit. Malcho læso auricu-
lam restituit, Petro neganti veniam impertit, cum ma-
tribus suorum hostium colloquia facit, pro militibus
crucifigentibus preces fundit, latroni paradisum pro-
mittit, pro nobis omnibus viam ad mortem conficit.
Et hæc illa est semita, quæ ducit in paradisum. Hic sa-
piencia in plateis dat vocem suam, in capite turbarum clam-
tat, in foribus portarum urbium profert verba sua b. Hic in pu-
blicis compitis Dei Filius pingit, & seipsum depingit
cor nostrum sit linteum, quod divinissimi vultus pic-
ram excipiat.

Carolus V. moriturus, filio Philippo Hispaniarum
Regi secundo, ex arcuā cilicium & flagrum sanguine
unctum protulerat, & in sui dederat monumentum, pi-
gnus amoris. Idem Philippus secundus fecit jam morti
vicinus, & Philippo Tertio parentis & avi donum, in
libelli memorialis vicem obtulit. Munusculum pium,
& inter regia cimelia jure custoditum. Sed videte quod
sui monumentum c. Christus nobis omnibus & singulis in
itinere ad mortem reliquerit, linteum sui vultus pic-
rā insignitum. Hoc maximi thesauri loco asservemus
studiosissimē; ad hoc ectypum, ad iconisimum istum in
meroribus, angustiis, doloribus quibuscumque consu-
giamus, hoc patientiæ speculum consulturi, omnes hic
studoris, lacrymarum, sanguinisque guttulæ ad fortiter
pro Christo patiendum exhortantur, & animant. In-
spice, & fac secundum exemplar d.

Neque solum Veronica, sed & alia matronæ in
Christum piē obsequiose suas illi saltem lacrymas in
hoc mœstissimo itinere consecrāvunt. Beatus Lucas
comitatum hunc commemorans, Sequēbatur autem il-
lum, inquit, multa turba populi, & mulierum, quæ plange-
bant & lamentabantur eum. Qui in hac pompā flectent,
pauci numerabantur; qui riderent & illuderent, innu-
meri. Mater Christi, Magdalena, ceteræque mulieres
piæ Christi comites, & forsitan Petrus, hanc viam lacy-
mis signāvunt; aliorum omnium risus & irrisus audie-
bantur. Hi mores etiamnum vigent. Flere pium, inter
nos perquam esse rarum. Nam etsi causas flendi pluri-
mas, vix ulla ridendi habeamus, ridere tamen quam
flere malumus. Annæus aliter philosophatus. Cur sciam,
scio, inquit, nempe ob meipsum, nondum reperi cur rideam.
Larga ubique flendi & assidua materia. Cur enim in
hilaritatem risumque convertamus animos? Ob præ-
terita? jam abierunt. Ob futura? nondum adfuerunt, res
plant

Solum Si-
monē cru-
cē portasse
plerique
asserunt.

Supra
3000. pe-
dum Christi
Adrich. in
suā Hierosol.
num. 183.
Quædam
ē Simone
Cyrenensi
discenda.
1. Homo
fuit extre-
mus, pere-
grinus, ad-
vena, qui
crucē por-
tare eo die
non cogi-
tabat.

2. Quod
Dominicā
crucem
suscipere
coact⁹ est.
Mat. 27.
vers. 32.
Marc. 15.
vers. 21.
Iob cap. 6.
vers. 10.

3. Quis ille
homo esset
qui prior
eam crucē
portave-
rat, igno-
rabat.

Gen. cap. 19.
vers. 16.

4. Labor in
perferendā
cruce bre-
vis, sibi &
filiis inter
Christia-
nos memo-
riam
peperit.
Marc. 15.
vers. 21.
Hieronym.
epist. 3.

1. Pet. cap. 1.
vers. 6.

Qui
equi
sadi
qui
rim
feru
Sic
Chr
ram
de
ver
dam
doc
spon
ate
cru
afiz
com
tatio
Luc.
tes.
&
Sic
de
Pob
Vbiq
ga
& affi
terita
plant

plane incertissima. Ob presentia ipso transitu sunt, summa rerum omnium inconstantia, & vicina semper ruina est. Infantiam nobis rapit ignorantia, juvenutem cæcus & vitiosus furor, optimam ætatem invidia, iracundia, habendi studium, & avaritia sibi vendicant, pars vitæ ultima inter morbos elabitur. Hæc nostra ad tumultum via est, jure copiosis lacrymis signanda. Neque verò Christus fletum prohibet, nisi brevem illum & evanidum, nam diuturniorem ac necessarium etiam imperans, Filie Hierusalem, inquit, nolite flere super me, sed super vos ipsas flere, & super filios vestros. Cruciatu suos plangi non vetat, sed plangi non vult solâ miseratione humanâ. Non igitur quod ista patiar ploratis, sed causam propter quam tanta patior, deploratæ. Ego non repugnantem, nec gravatè, sed libenter ac voluntariè ad mortem abeo. Hæc enim omnia patior amore in vos, & obedientiâ in Patrem. Ad nutum & arbitrium Patris omne meum vivere ordinatum est & mori. Sed uti vitam mors, ita mortem excipit reditus in vitam. Et ideo hæc defenda non sunt. Desistere potius peccata vestra, quæ & ego ad ingressum urbis ante dies paucos largis lacrymis deflevi. Peccata vestra meæ mortis sunt causa; hæc me gravant, hæc cruciant, hæc enecant. Et quod dolores meos auget, illud est: Multos nihilominus sua improbitas meorum cruciatuum expertes faciet, & æterni supplicii damnabit. Hoc feridè deplorandum est. Ita Christi documento magis deplorandi sunt qui malè agunt, quam qui malorum odia ferunt. Non enim mors Abelis, sed insidia Caini, non afflictio Davidis, sed nequitia Saulis, non Isaiæ carcer & supplicium, sed Manassis impietas & multiplex flagitium, non Eliæ fuga, sed Jezabelis tyrannidis deploranda. Ita Christus ad mulieres lamentantes conversus, Nolite, ait, flere super me. Cur autem, ô bone JESU, flere nos vetas? tu fundis sanguinem, & nostras prohibes lacrymas? Omnia lugent elementa, vel ipsa plorant saxa, ipsi tecum lugent Angeli; & nos pro quibus moreris, hæc oculis transivimus sicis? Memini me legerè Romanum Oratorem dixisse: Quid dicam de Socrate, cujus morti illacrymari soleo, Platonem legens? Et non non Socratis, sed nostri Servatoris acerbissimos cruciatu, dirissimam mortem sine lacrymis vel legamus, vel legi audiamus? Raverè Christus cum fletibus atque sequentibus se loquitur; totâ viâ neminem alium affatus. Herodis curiositati & cunctis ejus quætionibus nec verbulo respondit, quo quidem silentio verba otiosa & vanam curiositatem luculentè damnavit; in viâ ad mortem tacitis lacrymantium affatibus amicissimè, non interrogatus, respondit. Quo quidem dilucidè demonstravit, quam sibi commiseratio ac consensus sit gratus, & quam velit alterum alterius commiserescere, alienumque etiam dolorem dolere. Sæpius profectò & lacrymæ, quæ nozarum odio & amore Christi patientis fundantur, gemmæ sunt. Nos sensus mutuos non nisi per verba intelligimus, per lacrymas tamen cum Deo efficacissimè sermocinamur; hoc idioma Deus probè intelligit, hanc linguam Christus placere sibi publicè ostendit, dum suum lacrymis solatium statim adhibuit, dum sui doloris oblitus stavit alienum mollit. Vera Christi patientis consideratio cor lacrymabundum sibi deposcit. Lacrymæ moverunt Christum, ut inter tot probra & cruciatu crucifigentium matres solatio afficeret, & succinctam sed utilissimam nobis omnibus cohortationem hanc relinqueret: Quoniam ecce veniunt dies, in quibus dicent: Beate steriles & ventres qui non genuerunt, & ubera qua non lactaverunt. Tunc incipient dicere montibus: Cadite super nos, & collibus, Operite nos. Addit, quod auro & gemmis exarandum: Quia si in viridi ligno hæc faciunt, in arido quid fiet? Si justitia divina ipsum Dei Filium ob aliena profectus peccata sic mulat, quomodo vilissimum servum

A tractabit ob sua? si lignum viride, homo innocens, sanctus, succo virtutum omnium plenus in tam immanem suppliciorum ignem abjicitur, quid lignis fiet aridis, & exsuccis, hominibus omnî gratiâ destitutis, omnî scelerum turpitudine operis, quos Thadæus Apostolus arbores autumnales, infructuosas, bis mortuas, eradicatas, homines animales, spiritum non habentes vocat. Hæc tales arbores incendium non evadent. Nam Christus in orbem venit sine peccato, non tamen exiit sine flagello: Nos & nascimur, & vivimus, sæpe etiam morimur in peccatis, cur excipiamur à flagellis? Quocirca Gregorius Magnus rectissimè concludit: *Hinc unusquisque quos colligat, quid illi sint passuri quos reprobat, si sic cruciat quos amat.* Quotusquisque autem est, cui conscientia non dicat: Agnosce quoddam arida, exesa, trunca, mortua sis arbor, & ideo ignem, quem divina justitia accendet æternis sæculis arsurum, expavesce. *Quia si in viridi ligno hæc faciunt, in arido quid fiet?* Hæc Christi in viâ fuit conicio, non copiosa verbis, sed sensu & mysteriis. Sermone longiorem impatiëntia non ferebat tam Judæorum quam Romanorum, qui ad eundem impellebant. Ita pergit mitissimus agnus ad victimam, verè factus spectaculum mundo, & Angelis & hominibus.

S. VII. Christus diverso agmine stipatus Calvariarupem moriturus ascendit.

Certe carnifices, qui fracto gressu lentius incedentem clavis & halis propellebant, magnos dolores Christo, injuriam magnam ferebant. Hæc ego tamen omnia Lectori pio commeditanda trado. Graviorem Christo inferunt injuriam, qui parum curant, quid velit jubeatque Deus, sed prout est occasio, prout eos impetus agit, vix ullâ divini honoris habitâ ratione quævis cogitant, dicunt, faciunt. Hi milites sunt, qui Christum crucifigendum impellunt. Ah, maligni comites, qui suum sibi Dominum inter eundem in ipso itinere crucifigunt! Alii comitabantur, Christum, ut eundem iriderent & sibilarent, pendentem ac morientem cernebant & exultarent, quales erant maximè Pharisæi hostes Christi. Alii solâ curiositate ducti exhibant, ut huic spectaculo interessent. Pauci alii miseratione naturali moti, non sine lacrymis sequebantur præeuntem: verum non ut actores & crucigeri, sed ut spectatores meri. Siquidem magnum inter ipsos Christianos discrimen est. Sunt qui crucem, non Christum quarant: sunt etiam qui Christum ambiant, crucem fugiant. Certè omnes invidi, ambitiosi, vindictæ cupidi, pecuniarum avidi, aliique martyres mundi cruce[m] multas inveniunt, sed eas raptant & trahunt, idque sine Christo, absque pro merito & præmio. Alii contra homines otiosi, legnes, delicati, ad omnem virtutem torpidi, furtivâ libidine impuri, qui seipsos & carnem unice fovent, Christum quidem amicum cupiunt, sed crucem Christi refugiant. Soli amici veri Christum cum cruce amplectuntur.

D En igitur Christiani, quomodo Servator noster vestem seu petticam ferat, in quâ generosissimus bovis appendetur. En Sacerdos Aaron fert virgam, quæ suo tempore in frondes & flores sese induet. En Princeps pacis suam ipse Monarchiam humeris portat; jam verè factus est principatus super humerum ejus. Crucem Isaias rectè principatum appellat; thesaurorum crux plena & mysteriorum. Hunc principatum suum Christus ad eum honorat, ut humeris eum ferat, eum etiam totis brachiis brevi amplexatur. Simon Cassianus ita Christum alloquitur: Dominus meus & Deus meus, quid tendis cum hoc crucis pondere? Numquid plantare vis hanc arborem ut frondeat? Sed radices vix aget, quis enim irrigabit? nimis arida est, & tu in rupem duceris. Cui respondet Christus: Ego illam non ut plantas suas olitores aquis, sed meomet sanguine rigabo, sic enim descendet arbor radice, ut ipsi etiam inferi sint eam sensuri. Hanc

unde Calvaria v. 12. & 19.

Greg. lib. 3. Moral. c. 4. Impii cur pavere debeant.

1. Cor. c. 4. vers. 9.

Varii ad montem Calvarie comites Christi.

Discrimen inter Christianos.

Num. c. 13. vers. 24.

Isaias cap. 9. vers. 6. Crux est principatus Christi.

